

Norra Strö Hembygdsförening

Årsskrift 2019

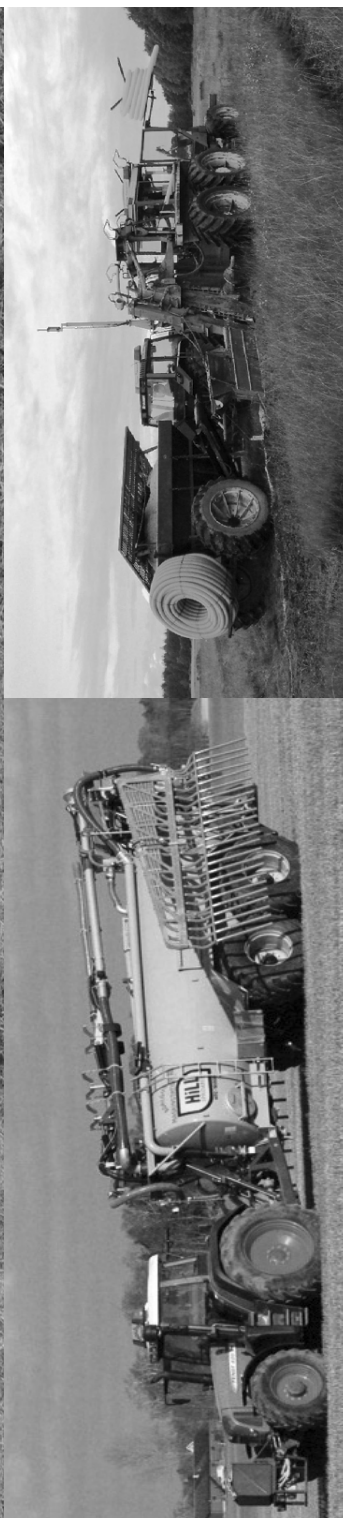
Roalövs Maskinstation AB

Jens 070-5734010 Tony 070-6373154 Ola 070-2172214

www.roalov.com

Vi erbjuder bl.a:

- sprutning 24m
- Hill tunna 25m3
- m 24m ramp
- Hill tunna 18m3
- m 16m ramp el
- 12m myllare
- pressning
- fyrkant och rund-bal, plastning
- rundbalspressning
- m inliner
- dikning m plog el
- kedjegrävare
- tröskning
- betupptagning

Verksamhetsberättelse för år 2019

Föreningen har återigen stått värd för flera trevliga sammankomster under året, både musikaliska, pedagogiska och kulturhistoriska. Vi har haft kyrkogårdsvandring med Therese Ericsson. Fått ta del av Inkas fantastiska trädgårdsbilder. Firat gökotta vid Katja och Ivars damm. En av sommarens höjdpunkter var Allsång, ledd av gästartister. Målargruppen har haft vernissage med Svänggängets levande musik som ackompanjemang. Under hösten blev det mer musik med Helen Hansen och John Follin. Och Magnus Mårtensson har i ord och bild tagit oss med till Rumäniens fågelparadis. Årskrönikan på de följande sidorna berättar mer.

Brygghuset har under året genomgått en större renovering. Bland annat har el dragits in. Bidrag har erhållits från länsstyrelsen samt Landsbygdsprogrammet. Föreningen har representerats vid kretsmöten. Inventering av våra samlingar har genomförts. Bildarkivet återstår.

Gåvor från enskilda i form av föremål, kontanta medel och arbetsinsatser har skänkts. För allt detta, och till alla Er som har visat intresse och deltagit i våra aktiviteter, ber vi få framföra Föreningens stora tack.

Styrelsen

Ordförande	Britt-Louise Håkansson	044-74026, 0706380965
Vice ordförande	Karolina Holmgren	0721823993
Sekreterare	Yngve Holmgren	0728725876
Kassör	Annika Böök	044-70932, 0709317166
Ordinarie	Rose-Marie Andersson	070 5174032
Ordinarie	Christin Nilsson	073-3876009
Ordinarie	Nils Erik Johnsson	044-74253
Suppleant	Thomas Hjörning	070-9211510
Suppleant	Kjell Tangfors	044-74167

Upplysningar: telefonsvarare på 044-74038 och hemsidan www.hembygd.se/norra-stro/. Medlemsantalet: 173. V.g. registrera din mejladress till annika.book@gmail.com.

Innehållsförteckning 2019

Årskrönika 2019		s. 4-8
Kålaberga mölla	Nils Lennart Persson	s. 9-11
Skogvaktare Jöns Persson	Stig Persson	s. 12-13
Folkvisa från Strö	Therese Ericsson	s. 14-15
Kulturhistoriska notiser	Therese Ericsson	s. 16-17

Foto: Olof Westerdahl, Annika Böök, Thomas Hjörning, D. Anderson

Årskrönika 2019

Vinterberättarserien

Vinterns två berättareftermiddagar belyste var sin pol av socknen. Den 19 januari tog **Sven-Erik Persson** upp **lantbrukets utveckling** (och vedermödor) under de senaste 30 åren på ett pedagogiskt och omfattande sätt. Alla svängningar inom teknik, ekonomi, politik, odlingsnischer, djurhållning, skogsskötsel och väder illustrerades och förklarades utifrån den egna verksamheten på släktgården i Övarp och dess beroende av det som pågår ut i den stora världen.

Igenkänningsfaktorn var hög bland åhörare, flera med anknytning till själva gården.

På ett liknande sätt samlades folk två veckor senare kring en annan familjs lantbrukshistoria när blicken vände söderut mot **Rålambsdal**. **Carl-Fredrik Grönhagen** visade en svartvit hemmainspelning av livet och arbetet på gården ännu längre tillbaka i tiden när många människor bidrog till driften. Kända och okända ansikten fladdrade förbi ute på leråkern, i ladan och trädgården och publiken bidrog med namn och talrika minnen.

Årsmötet

Årsmötets olika moment avverkades smidigt den 24 mars. En höjning av medlemsavgiften röstades igenom för att kunna täcka ständigt ökande utskickskostnader och tre nya styrelsemedlemmar valdes in. Årskriften låg framme för hämtning och nygräddade våfflor dukades fram till fika. **Ingela Frid och Nils-Åke Sjösten** gav en utförlig introduktion till deras **bokprojekt om Norra Strö kyrka**, med allt från djupdykning i arkiv efter dokument till visuell analys av byggnadens stenarbete. Det finns vissa tecken på att kyrkan i Strö kan redan ha fyllt 1000 år!

Trädgårdsinspiration med Inka 25 april

Ing-Marie Johansson, som driver Inkasi o Inkas i Blom i Hammarslund, Kristianstad, gästade oss en härlig vårkväll. Hon, som den jordnära person hon är, delade med sig av vackra bilder från både resa och egna trädgården. Med sitt humoristiska sätt beskrev hon det annorlunda mötet med tullpersonalen vid gränsen då hon och maken fick visa upp sin bil som naturligtvis var fullproppad med växter från fjärran land. Vi skrattade gott! Hon berättade också att parets pool i den växtrika och artrika trädgården numera är en reservoar för regnvatten, fuffigt konstruerad med egen uppsamlingsteknik och ett trädäck på som lock att sola sig på. Och så kom poolen till nytta... Inka hade också med sig olika trädgårdsprydnader i form av regnmätare, fjärilar och andra fina saker som hon säljer via en dansk designer. Det blev några inköp till kaffet!

Kyrkogårdsvandring

Den 18 maj ledde vår egna lokalhistoriker **Therese Ericsson** vårens kyrkogårdsvandring med start vid den pampiga Rålambska familjegraven. När sällskapet sen stannade framför en annorlunda fyrkantig gravstensblock med vas ovanpå, tog andra i gruppen över vandringen med egna familjehistorier, nu oftast med en utvandringsknorr: USA, Australien, namnbyte, återkomst. Therese kompletterade gärna med detaljer från sin gedigna forskningspärm.

Skolbesök

En solig vårdag hade vi besök av **Etableringskursen** från **Önnestads Folkhögskola**. Olof Westerdahl och Dustin Anderson tog emot ett femtontal kursdeltagare på gårdsplanen och började med lite motion, från att hoppa rep till att stöta kula eller gå på styltor. I skolsalen fick alla en kort lektion med skolplanscher om livet på landet, sen blev det tipsrunden bland samlingarna med kluriga frågor om föremål i de olika salarna. Diskussion uppstod och jämförelser med hemlandet var många. Fika togs i lä och härligt solsken på uteplatsen.

Årets sommarträffar på hembygdsgården bjöd på mycket musik. Den 29 juni njöt vi av **Skånes Hembygdsförbunds Allsång** turné under ledning av Lasse Sigfridsson och hans band. Med skolentrén som fond drog bandet publiken igång med de kända låtarna.

Den 28 juli kom **Jan Nilsson** och **Sväinggänget** på återbesök, nu utomhus på baksidans uteplats med lite mer svängrum. **Målargruppen** visade sina senaste alster.

Donaudeltat - Rumäniens fågelparadis

Den 20 oktober delade **Magnus Mårtensson**, MM Foto, med sig av sina fantastiska bilder under en söndagseftermiddag. Mårtensson reser kontinuerligt till valda resmål världen över för att fotografera vilda djur, men han nöjer sig inte med det. Han hamnar ofta även bakom kulisserna där han noterar ett och annat, som sophantering utomlands som under denna resa till Rumänien. Parallellt drog han här till oss i Sverige och de människor som, trots våra fina återvinningsanläggningar, ändå väljer att slänga skräp och skrot i skogen. Mårtensson visade oss bilder på miljöförstörelse såväl i Rumänien som i Sverige, varvat med underbara bilder på fåglar från flodlandskapet och roliga anekdoter från resesällskapet i Donaudeltat. Mårtensson levererade, som vid tidigare besök hos oss, informativt med humoristisk glöd.

Kålaberga Mölla

av Nils Lennart Persson

Framför mig har jag resterna av Kålaberga mölla. Fyra gråstensmurar, ca 350 år gamla, gediget byggda. Tillsammans med delar av det gamla maskineriet, grova ekaxlar och kugghjul av jätteformat, är det allt som idag är kvar av möllan. Nuvarande ägaren Cliff Ekstrand har dock lovat att bevara det som är kvar, sätta nytt tak på murarna och använda huset, dock inte som mölla. Om det nya omgjorda huset blir likt det gamla vet jag inte, men det är glädjande att en del av kulturarvet bevaras.

Det var ägaren till Strö gård, Georg Henrik Lybecker, som lät uppföra möllan som ersättning för den nedlagda Gamlemölla, som låg ett stycke nedströms. Denne Lybecker vilken som överste och chef för Skånska Kavalleriregementet (Skånska rytteriet) av regeringen fått i uppdrag att med sitt regemente slå ner den folkliga resning, som av svenskarna blev kallad Snapphanerörelsen. En resning som uppstod p.g.a. svenskarnas hänsynslöshet mot civilbefolkningen i Skåne efter att Skåne blivit svenskt efter Roskildefreden 1658. De metoder som han och hans underbefälhavare använde sig av vid fullgörandet av detta uppdrag saknar motstycke i fråga om grymhet och hänsynslöshet. Denne ströbo är troligen den störste folklågare som Skåne någonsin haft. Men hans insatser uppskattades av överheten och han blev så småningom av Karl XI utnämnd till landshövding, först i Kristianstads län och sedan i Göteborgs län. Hans hustru Christina bodde hela tiden kvar i Strö och skötte säteriet då maken var upptagen på annat håll.

<https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=1252886>

Då jag står och tittar på den gamla möllan tränger minnena sig på. Hur många gånger jag kört hit med säckar vågar jag inte ens försöka gissa. De flesta gånger med "enspannarvagn" och med några säckar på flaket. Det var det första "riktiga" jobbet man fick prova på och det var nog ca 75 år sedan. Om kusken var ung och grön så var i stället hästen gammal och erfaren. Det var en gammal trotjänare, som kunde vart steg på den knappst kilometer långa

vägen till möllan. Risken att möta någon bil var inte stor, om jag minns rätt fanns det då i Strö två gengasdrivna bilar, båda taxibilar. Det var ju krigstider och alla privatbilar stod stilla. Säckarna med fodersäd, som skulle malas, vägde ca 75-80 kg och säckarna med gröpe, som man tog hem i retur lika mycket. Man kan kanske tycka att hanteringen av sådana säckar inte var en lämplig början för en minderårig. Men hemma lastade far säckarna och den brygga, som man körde intill vid möllan, hade samma höjde som vagnen, varför nan kunde rulla säckarna från vagnen till bryggan. Samma med gröpesäckarna, fast i omvänd ordning. Hemkommen igen tog far hand om säckalasset.

Då säden skulle malas hissades säckarna upp på andra våningen och tömdes i en tratt över kvarnstenarna. Därefter matades den in mellan stenarna i lagom takt. Kvarnen drevs av ett stort vattenhjul, flera meter i diameter. Utanför motsatta gaveln på möllan fanns det en sågbänk, som också drevs av vattenhjulet. Dit körde man sågtimmer och fick uppsågat till bräder. Såget och kvarnen kunde dock inte köras samtidigt, vattenhjulets kraft klarade inte detta. Mängden vatten, som rann genom möllan och drev vattenhjulet, var helt avgörande för kraften och kapaciteten. För att tidvis kunna bättra på denna, fanns framför möllan en damm. Genom att stänga luckor framför vattenhjulet kunde man samla vatten i denna damm. Dammvattnet kunde senare användas att öka hjulets kapacitet. På våren efter snösmältningen, och under regnperioder fanns det mycket vatten i ån och då fungerade möllan som bäst. Det var också då som man använde sågverket, vilket fordrade mycket kraft. Under torrperioder på sommaren var det svårt att få vattnet att räcka.

Till möllan hörde 5-6 ha åkermark. Det innebar att möllaren också var lantbrukare. Ägare vid denna tid var Helga och Gustav Bondesson med barnen Märtha och Per Olof. Per Olof var två år äldre än mig. Men denna åldersskillnad betydde inget, vi blev vänner livet ut. Vi började som lekkamrater, blev skolkamrater och umgicks flitigt under hela ungdomstiden. Från ungdomstiden minns jag att han hade 20-årskalaskas med dans i möllan. På den tiden var det en tradition bland de flesta ungdomar i trakten att 20-års dagen skulle firas ordentligt med kalas och bal. Per Olof hade fått alla malkunderna att hämta hem sina säckar från möllan, hade städat denna riktigt ordentligt, och den var nu en trevlig lokal där alla vi ungdomliga gäster stortrivdes. Efter utbildning till folkskollärare fick han tjänst upp i Småland, varför vi inte kunde träffas så ofta som förut. Men träffades gjorde vi regelbundet, även sedan vi båda fått familj och barn. Jag har senare fått följa både hans maka och honom till graven.

Åren gingo och tiderna förändrades. De gamla "mjölhästarna" försvann och traktorer kom i deras ställe. Tidens tand bet också på den gamla möllan. En dag vid ett besök i möllan var Gustav bekymrad. Den grova axel, som uppbar vattenhjulet visade sig var genomrutten och riskerade att brista. Jag var då nybliven skogsägare och han undrade om jag möjligen hade en ek, som kunde lämna en stock, som var både tillräckligt grov och tillräckligt rak, och som kunde användas till axel. Jag lyckades hitta en sådan ek i skogen och stocken från denna forslade jag till möllan. Hur han lyckades såga och forma denna

stock och få den på plats vet jag inte, men en tid därefter hade den ersatt den gamla ruttna axeln och allt fungerade perfekt. Inte långt därefter blev den gamla stenalvsbron utanför möllan utdömd. Denna gamla bro låg mycket nära möllan och vägverket byggde nu en ny bro utanför den gamla. Sedan flyttade man också vägen och rev den gamla bron. Men denna nya väg gick fram över kvarndammen. Att fylla ut dammen och göra väg var inget större problem, men problemet var att möllans kapacitet försämrades. Det gick nu inte längre att "samla" vatten. Redan tidigare hade vattentillgången i ån minskat och nu fick man tidvis använda kvarn med elmotor.

Helga och Gustav började nu bli till åren komna och snart sålde de möllan och flyttade till inköpt villa i Knislinge. Köpare var Nils Nilsson, gammal kålabergabo, och trädgårds- och grönssaksodlare. Nils odlade grönsaker, främst olika sorters kål på åkern, och hans svåger Viking tog hand om möllan. Bostadshuset hyrde man ut. Viking malde nu enbart med elmotordriven hammar kvarn och sågverket ändrades till traktordrift.

Men tiderna förändrades, skördetröskorna tog hand om skörden, stora lagringssilor tog hand om lagringen, säckarna försvann och behovet av denna sortens småskalig malning minskade. När malningen minskade började Viking i stället med lådtillverkning. Han tillverkade lådor för olika grönsaksprodukter, främst kål. Inte bara för familjens behov, utan han sålde också på öppna marknaden. Efter några år upphörde malningen helt och Kålaberga mölla gick till historien. Kvar stod byggnaden som kulturminne.

Så gick åren och så smäningom ansåg både Nils och Viking att det var dags för avslutning av arbetslivet. Man arrenderade då ut marken och hade den utarrenderad till dess ny ägare tog över. Denne nye ägare var Cliff Ekstrand och det är nu han och hans familj som har hand om fortsättningen. Om huset får vara kvar kommer det säkert att kallas Kålaberga mölla också i framtiden. Utseendet som vattenmølla finns kvar med vatten strömmande genom huset och gamla gråstensmurar. Övrigt är historia.

Skogvaktare Jöns Persson

av Stig Persson

Min fru Astrid och jag körde till Lilla Strö. På gårdsplanen var en ensam man. Jag talade om vilka vi var och att min farfar Jöns Persson hade varit skogvaktare på Strö gård.

Den vi pratade med var Christian Hamilton, en mycket trevlig person som omtalade att hans dotter ägde Lilla Strö men bodde i Schweiz. Om han hade haft nyckel skulle vi gått in och sett hur det såg ut.

Christian Hamilton omtalade att han som yngling mindes mycket väl Jöns Persson som skogvaktare. När det var jakt på Strö gård då var han en huvudperson som för dagen var upklädd och fin. I täten för drevkarlarna kom han precis som en korporal med sin trupp.

Vidare omtalade Christian att han hade varit officer på regementet P2 i Helsingborg. Regementet flyttade till Hässleholm 1947 till ett nybyggt kasernområde. Vid planläggningen av detta område hade Christian medverkat bl.a. då vägen in till området planerades. Vägen fick inte vara rak, den skulle gå i mjuka svängar. Hade vägen varit rak kunde en fiende köra där och skjuta rakt in i kasernområdet.

Jöns Persson

Min farfar Jöns Persson är född 1864 i Färlövs församling. Min farmor Bengta Persson är också född i samma församling 1862. Familjen kom att bo på ett bra torp eller litet hemman nära Lilla Strö.

Av någon okänd anledning emigrerade familjen till Amerika 1890. Deras barn var William och Per (Einars far). Familjen återkommer 1895 med, som Bengta berättat, 4 ungar och 4 kronor. Familjen hade utökats med barnen Olga (Gunvor Tillmans mormor) och Joel. Jöns Persson kom att arbeta på Strö gård. Omkring 1905 blev Jöns skogvaktare på Strö gård och bodde på Ekehem som var ett s.k. skogsfogdeboställe. På Ekehem utökades familjen med Hilding (min pappa), Emry, Gustav och Agnes.

En av Jöns uppgifter som skogvaktare var att "hålla efter" tjuvjägare. Det kan ha varit omkring 1910 som Jöns fick reda på att hans son Per hade tjuvjagat i Hemeke.

Det var ett dilemma för Jöns. Om någon utomstående hade fått reda på Pers tjuvjakt och omtalat detta för greven, då var risken stor att Jöns "fått sparken" som skogvaktare. Jöns var tvungen att anmäla Pers tjuvjakt till greven. Straffet blev 50 kronor i böter. Det var tungt för Per. Han fick cyckla upp för backarna till Ovesholm och betala 50 kronor till greven. På den tiden var 50 kronor mycket pengar för en dräng eller jordbruksarbetare. Per var omkring 22 år gammal.

Farfar Jöns var säkerligen ingen missbrukare av starka drycker men han drack sina "gökar". Min pappa Hilding har berättat att när Jöns kom hem efter att ha varit på någon fest, då kunde han vara som man sade "rund under tofflorna".

För att retas med sin hustru Bengta lade han sig på en soffa och rabblade en syndabekännelse. Beskänneelse börjar så här: "Jag fattig, syndig människa...". Jöns fick tillfälle att då och då "öva" på bekännelsen så han kunde denna som ett "rinnande vatten".

Jöns hade i alla fall varit ambitiös i sitt arbete och omtyckt av sin arbetsgivare. När han skulle pensioneras fick han både en tomt och virke gratis så han kunde bygga sig ett hus. "Jöns Pershuset" står kvar nära infarten till Lilla Strö (se s. 215 i hembygdsboken *Bygden och folket*).

Avlöningsboken

Anteckningar ur min farfar Jöns Perssons avlöningsbok 1924-1929. Denna bok var troligen den sista han skrev som skogvaktare på Ekehem. Avlöningsboken är lånad av kusinen Gösta. Felaktigheter kan förekomma i dessa anteckningar.

Arbetsgivare

R. R:sson sterbhus Ovesholm (Raul Raulsson Hamiltons sterbhus)

Greve R.G. Hamilton Ovesholm

Greve E. Hamilton Gustavsfält

Greve Hamilton Vrangelsberg

Skogsskifte

Västerskog	Ströö hemeke
Ströö utmark	Bjerlövs hemeke
Färlövs fure	Åby boke

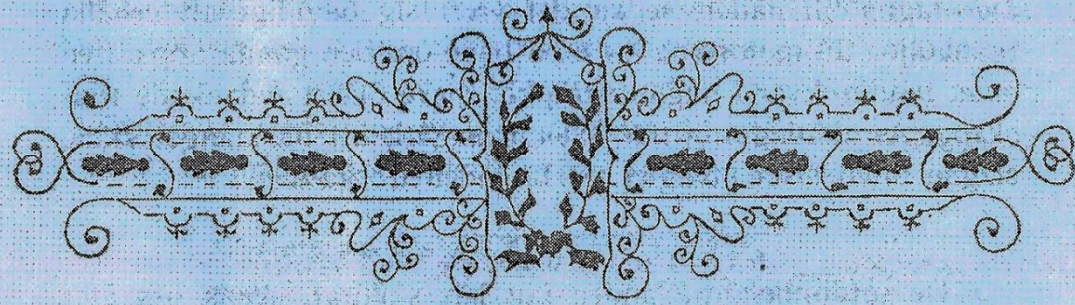
Arbetsgivarna var 4 stycken och farfar fick i regel en lön om 10 kr per månad från 2 av dem. Det var samma månadslön 1924-1929. Dessutom fick farfar daglön. 1924 var daglönen 5,50 men sjönk sedan till 3,85 sen steg till 6 kr 1929. Antalet daglöner kunde variera mellan 2 till 16 per månad. Det var minst daglöner på sommaren och därmed låg inkomst, men inkomsten per år var heller inte mycket att yvas över. Årsinkomsten 1925 var cirka 975 kronor. 1926 var den 955 kronor.

Vidare kan man utläsa att vid plantering i skogen 1928 kunde man vara upp till 25 personer och daglönen var 4,50. Man sågade ofta vid Strö såg och då var man 7-8 personer. 1928 hade Westerlund (troligen sågmästare) hela 9 kr per dag, farfar hade 5 kronor och de övriga 4,70 per dag. Emry ersatte Westerlund ibland och då fick han Westerlunds lön. Körde man stockar och pålar ur skogen fick man 7 kr om dagen. (Man fick säkert ha egen häst och vagn.) Någon gång hyvlade man takstickor på Vrangelsberg. En huggare fick 1 kr per kubikmeter furuved, när veden såldes kostade den 5 kr per kubikmeter. En julgran kostade 1 kr. Tydligen fanns egen plantskola då Jöns Nilsson plöjt denna för 4 kronor.

I avlöningsboken fanns ett papper som visade försäkringsvärde å byggnader tillhörande R. R:ssons sterbhus Ovesholm. Ekehem står skrivet som Ströö skogsfogdeboställe Jöns Persson 4500 kronor.

Folkvisa från Strö

Therese Ericsson hittade denna folkvisa i Önnestads elevförbunds årsbok 1920. I överskriften står Strö, V Göinge härad, men det ska ju vara Ö Göinge. Personen som tecknat ned visan hette Helge Sandberg (inte Helga, som det står över noterna). Nåt att sjunga till årsmötet, kanske?

"Kom och se hur jag är bunden."

Folkvisa från Strö, V. Göinge härad.

Upptecknad 1880 av *Helga Sandberg*.

Flickan sjunger:

Kom och se hur jag är bunden,
jag förmår ej lösa mig.
Ack, om jag leva fick den stunden,
då jag finge äga dig.

Himlen har väl så beslutit,
att du ej går ur min håg
och ej kan lösa de band jag knutit
med barndomsvännen, min egen påg.

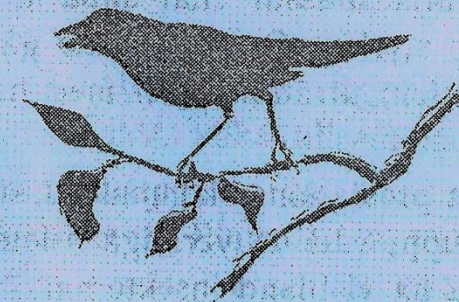
Du har fått mitt unga hjärta,
som jag en gång fått av mor,
och därför lider jag sorg och smärta,
om där falskhet uti dig bor.

Gossen svarde dessa orden:
Ingen falskhet uti mig bor.
Ja, du må söka kring hela jorden
om någon älskar dig så ömt som jag.

När du går åt lunden gröna
skola träden böja sig.
Ja, allsköns blad och blommor sköna
skall på vägen strös för dig.

Alla fåglar vilja gärna
sjunga, glädjas med stor fröjd.
Blir du mig trogen intill döden,
så far din själ emot himlens höjd.

O, nu slutar jag min visa;
jag förmår ej sjunga mer.
Men har jag något emot dig felat,
förglöm mitt fel, men glöm aldrig mig.

Kulturhistoriska notiser

av Therese Ericsson

Pehr Johnsson (f. 1873 i Emmislöv d. 1963 i Broby) var en oerhört produktiv kulturhistoriker och folklivsforskare. Han skrev ett mycket stort antal artiklar om framför allt Skånes hembygder. Han samlade in berättelser, intervjuade folk och dokumenterade både äldre tider och sin egen samtid. Han grundade Östra Göinge hembygdsförening och hembygdsmuseet i Broby.

Här följer några av de uppteckningar som Pehr Johnsson skrivit om Norra Strö. Det är olika sagesmän som lämnat uppgifterna, i dessa fall handlar det om övernaturliga väsen. Texten är avskriven ordagrant.

För många år sen fanns det en gubbe i Ströö, som grannarna hade förhäxat. Man sökte en klok, som gav honom det rådet, att aldrig bära stål på sig, samt bränna hår och skägg. Det gjorde han också. Men huruvida han blev fri från häxeriet har jag mig icke bekant.

Å Källemossen, mellan Kviinge och Övarp, ligger en höjd, precis som en holme å den vida slätten. Den kallas Bökeholm. En stor skatt skall finnas förvarad där, den bevakas av en drake, som man ofta sett flyga mellan Bökeholm och Bokelyckan, som ligger mittemot.

En person i Strö hade svartkonstbok och lemnade den en gång hemma, när han gick i kyrkan. Han kände på sig, att det inte stod rätt till där, återvände skyndsamt och fann gården full med rödluvade bytingar. Han måste gå in efter ett helt fat ärter, som han slog ut å marken, ock så tvingade han dem plocka upp dessa, medan han läste bort dem.

Å en gård i Övarp spökade det en tid mycket, ock folk fick inte ha någon ro. Det var ute i ett loggolvsom spöket hade sitt tillhåll. De grävde där ock funno ett benrangel av ett barn, som en piga någon gång tagit livet av. Sedan de fört det lilla skelettet till kyrkogården, blev det fred ock ro i gården.

En förvaltare på Odersbärga hade en afton varit körande i en gård vid Strö. I en krök av vägen mötte han en skjuts, som var förspänd med två par gula hästar. "Vem i helsike var det, som hade gult spann?" ropade förvaltaren åt kusken. "Tst! Såg inte förvaltaren, att kusken inte hade något huvud?" Så var det väckligen, men det hade inte förvaltaren sett. Vid hemkomsten blev han sjuk ock fick ligga i flera dagar.

En annan gång då min svåger varit i Hovdala med vete, mötte han i Strö hemeke samma spann. "Se, far!" sade hans pojk, som var med. I detsamma fick vagnen en törn, så att den kastades i diket, ock de hade det ganska svårt att åter få upp den igen.

En gång såg min morfar en drankatunna komma rullande av sig själv över en åker i Övarp. Det var sent på natten, ock han förstod, att det var ett spöke.

Vi hade en dräng i Kviinge, som hette Måns. En afton skulle han gå till Övarp efter ett par hästar, men när han kom till Bokelyckan, mötte han en stor, svart hund med glödande ögon, ock fann han för gott vända om.

Det var en fru i Övarp som dog. Dessförinnan hade hon av sin man begärt att få vigselringen med i graven, men han var snål, ock hon fick det inte. Men efter det hon var begravnen, hördes ofta buller ock knackningar i huset. Det var förstås den döda som gick igen.

I närheten av Strö by finnes en sandgrav, där man förr i tiden brukade samlas om söndagarna för att "banka fyrk" eller spela kort. Det var en gammal gubbe som varje söndag på sommaren hällre låg där än gick i kyrkan. Så dog han ock skulle begravas. När liktåget kom mittför grusgraven, blev liket så tungt, att de icke lyckades bära det längre, huru mycket de än ansträngde sig, utan han blev begravnen där å platsen. Sedan dess fick folk avsky för att ligga där om söndagarna ock spela kort.

En torpare i Övarp vid namn Ädel hade en son, som hette Johan. Denne var en gång ute vid en bäck utanför deras torp, då bäckahästen kom efter honom. Johan sprang mot stugan, allt vad han förmådde, ock lyckades också komma in i denna. Han skyndade in ock låste dörren, men hästen sparkade, så att dörren höll på att gå sönder. Ock för dem som voro inne hördes det, som om det varit en nyskodd häst som sparkat. Johan bäddades ner i en säng, emedan han kände sig sjuk. Ock sjuk var han både den dagen ock den följande. Om natten hördes åter bäckahästen sparka i dörren, ock dessa sparkningar upprepades flera nätter å rad. Först sedan prästen kommit ock läst bort spökerierna, upphörde de.

En ung flicka i Övarp var en gång ute ock slog kana å en förbiflytande bäck. Då fick hon höra en besynnerlig musik nere från djupet. Hon skyndade åstad mot hemmet. Någon stund därefter hörde både hon ock föräldrarna, huru det sparkades å dörren, som om en nyskodd häst sparkat. Man förstod då, att det var näcken hon hört, ock att det var bäckahästen som kommit efter henne. Flickan blev sjuk, så att de måste söka kloka för henne. Men varje natt hördes bäckahästen sparka å dörrarna till stugan, ända tils prästen kommit dit ock läst bort honom.

Källor:

Johnsson, Pehr, Sägner från nordöstra Skåne. 1913

Johnsson, Pehr, Sägner och folktro från Göinge och Villands härad. 1922

En enklare vardag

Grunden till en sund och hållbar ekonomi är att ha kontroll över sin vardagsekonomi. Med rätt verktyg är det inte särskilt svårt. Vi har samlat alla verktyg och tjänster som du behöver i ett smart paket som passar just dig och dina behov.

▶ Läs mer på sparbankenskane.se
eller ring oss på 0771-12 20 00.

Sparbanken
Skåne

Sydved

Allt bygger på förtroende.

Distrikt Hässleholm 010 46 78 564

Bjärlövs Grus & Schakt AB

Behöver Du ha grävt eller schaktat ,
upprustning eller underhåll av vägar och
gårdsplaner ?

Vi står till tjänst och lämnar dessutom råd och
kostnadsförslag

Mobil: 0708 - 176 783, 176 784

Hos en mindre bank blir du en större kund!

www.sparbankengöinge.se

Sparbanken Göinge

Lokal - Trygg - Personlig

